

ระเบียบปฏิบัติ

กระบวนการวิจัยและนวัตกรรม

ผู้จัดทำ

มยุราพร

(นางสาวเบญจมาพร เมืองหนองหว่า)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข
ปฏิบัติการ
สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ 21 ส.ค. 2565

ผู้ทบทวน

สมพงษ์ ชัยโสมภณ

(นายสมพงษ์ ชัยโสมภณ)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข
ทรงคุณวุฒิ (ด้านโภชนาการ)
ประธานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ 21 ส.ค. 2565

ผู้อนุมัติ

สมชาย

(นายสมชาย วัฒนาสวัสดิ์)
รองอธิบดีกรมอนามัย

วันที่ 25 ส.ค. 2565

วันที่รับเอกสาร 27 ส.ค. 2565 วันที่ประกาศใช้ 27 ส.ค. 2565

ระเบียบปฏิบัติ กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการสร้างหรือพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการประเมินคุณภาพของผลงานวิจัยและนวัตกรรม สำหรับหน่วยงานและบุคลากรกรมอนามัย

2. ขอบเขต

กระบวนการดำเนินงานที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดผู้รับผิดชอบ, แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม, ดำเนินการวิเคราะห์และทบทวนสถานการณ์/ปัญหา GAP/เป้าหมายยุทธศาสตร์กรม และความจำเป็นในการพัฒนา, ร่างกรอบแนวคิดและโจทย์วิจัยพัฒนา/แก้ปัญหาของกรม/พัฒนางานวิจัย FAA (Function, Agenda, Area Base), พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ, สร้างหรือพัฒนาเครื่องมือ, ทดลองใช้เครื่องมือ, กำกับติดตามการดำเนินงานและผลผลิตที่กำหนด, ผลิตรายการความรู้, ประเมินผลองค์ความรู้ที่เกิดขึ้น, การเผยแพร่ผลงานวิชาการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดขึ้น และสนับสนุนการนำองค์ความรู้ ผลงานวิชาการไปใช้ประโยชน์ ที่สามารถแก้ปัญหาในพื้นที่หรือขับเคลื่อนเชิงนโยบายให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อประชาชน

3. นิยาม

3.1 การวิจัย หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เป็นลักษณะหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานวัตกรรม คือ อุปกรณ์ รูปแบบ ระบบ วิธีการใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อยกระดับคุณภาพของงาน

3.2 ผลงานวิจัยและนวัตกรรม หมายถึง ข้อค้นพบหรือผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยหรือการสร้างนวัตกรรม โดยการค้นคว้า การทดลอง การสำรวจหรือการศึกษา รวมถึงองค์ความรู้ การประดิษฐ์ กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ กระบวนการบริการ หรือการจัดการในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นข้อค้นพบใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญและนำไปใช้ประโยชน์ได้

4. ผู้รับผิดชอบ

สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำนัก/กอง/ศูนย์ และคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย

5. ระเบียบปฏิบัติ

5.1 การวิเคราะห์และทบทวนสถานการณ์

คณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย ประกอบด้วย ผู้แทนแต่ละสำนัก/กอง/ศูนย์ และผู้แทนของ Cluster ร่วมวิเคราะห์และทบทวนสถานการณ์การดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ รวมไปถึงความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนา โดยการเสนอประเด็นที่สำคัญและจำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนในระดับประเทศ

5.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

คณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย ร่วมรวบรวมและกลั่นกรองประเด็นที่สำคัญและจำเป็น เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่สำคัญในการสร้าง/พัฒนางานวิชาการสนับสนุนการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ สู่การขับเคลื่อนในเชิงนโยบาย

5.3 พัฒนาคุณภาพของงานวิชาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และนักวิชาการ ร่วมการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหาจากกระบวนการทบทวนวรรณกรรม โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาเครื่องมือ รวมทั้งการทดลองใช้เครื่องมือ ปรับปรุงให้มีคุณภาพ จนเกิดองค์ความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ ระดับนโยบาย โดยผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

5.4 เผยแพร่และส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์

ผลงานวิชาการ องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น ที่ได้รับการประเมินคุณภาพของผลงานถูกเผยแพร่ผ่านวารสารวิชาการผ่านเวทีการนำเสนอผลงานวิชาการ และเวทีการเผยแพร่/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างๆ จนไปถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ ผลงานวิชาการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ และ/ถูกขับเคลื่อนในเชิงนโยบายต่อไป

5.5 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection)

หน่วยงานที่จัดเก็บ วิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลต้องศึกษา พรบ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2562 เพื่อให้ทราบถึงไต่ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีอ่อนไหว (ตามมาตรา 26 ของ PDPA) ข้อมูลใดต้องขอความยินยอมก่อน เพื่อออกแบบระบบเพื่อให้สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด และปฏิบัติตามคำแนะนำ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

6. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 6.1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2563-2565) ฉบับปรับปรุง
- 6.2. สรุปผลการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
- 6.3. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานการวิจัยและนวัตกรรม ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการกรมอนามัย (กพว.)

7. เอกสารอ้างอิง

- 7.1 คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการวิจัย/พัฒนา นวัตกรรม องค์ความรู้เทคโนโลยี ของกรมสุขภาพจิต
- 7.2 คู่มือการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 กรมวิชาการเกษตร
- 7.3 คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์
- 7.4 คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ฝ่ายวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- 7.5 พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

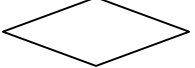
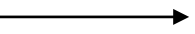
กระบวนการวิจัยและนวัตกรรม

(เป็นกระบวนการย่อยภายใต้ระเบียบปฏิบัติสามารถมีได้มากกว่า 1 กระบวนการ)

1. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน) Procedure)

(เป็นการบรรยายขั้นตอนการทำงานที่ระบุเฉพาะงานนั้น แบบ STEP-BY-STEP แสดงเป็น Flow chart ของงาน)

1) สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

2) ผังกระบวนการ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	จุดควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
1	กำหนดผู้รับผิดชอบ	5 วัน	หน่วยงานคัดเลือกผู้รับผิดชอบร่วมกำหนดกรอบและประเด็นการวิจัยให้ครอบคลุม รวมทั้งการกำกับติดตามการดำเนินงาน	สำนัก/กอง/ศูนย์, Cluster และสำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
2	แต่งตั้งคณะกรรมการฯ	7 วัน	-	สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3	วิเคราะห์และทบทวนสถานการณ์/ปัญหา GAP/เป้าหมายยุทธศาสตร์กรม และความ ต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนา	10 วัน	มีข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ เช่น ปัญหา GAP, เป้าหมายยุทธศาสตร์กรม, ผลการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข, ข้อมูลการเฝ้าระวังฯ และข้อมูลความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนา	คณะกรรมการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม กรมอนามัย
4	ร่างกรอบแนวคิดและโจทย์วิจัยพัฒนา/ แก้ปัญหาของกรม/พัฒนางานวิจัย FAA (Function, Agenda, Area Base)	5 วัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกเฉพาะด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัย สิ่งแวดล้อม ร่วมกำหนดร่างกรอบแนวคิดและ โจทย์การวิจัย	คณะกรรมการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม กรมอนามัย
5	ไม่อนุมัติ/ให้ปรับปรุง เสนอกรอบแนวคิดการ วิจัยของกรมอนามัย	3 วัน		สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
6	พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ	15 วัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญร่วมกำหนดรูปแบบ แนวทางในการสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือให้มีความเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา	สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และสำนัก/กอง/ศูนย์
7	สร้างหรือพัฒนาเครื่องมือ	20 วัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญร่วมออกแบบและ สร้างเครื่องมือ จากการทบทวนวรรณกรรม	สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และสำนัก/กอง/ศูนย์
8	ไม่ผ่าน ทดลองใช้เครื่องมือ	30 วัน	ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับนักวิชาการในการทดลองใช้ เครื่องมือ และปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพ และเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา	ผู้บริหาร นักวิชาการ สำนัก/กอง/ศูนย์
9	กำกับติดตามการดำเนินงาน และผลผลิตที่กำหนด	20 วัน	แผนที่กำหนดไว้และผลผลิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนา งานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย
10	ผลิตองค์ความรู้	30 วัน	องค์ความรู้ ผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นผ่านกระบวนการ ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนานวัตกรรม สื่อ วิธีการใหม่ๆ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	ผู้บริหาร นักวิชาการ สำนัก/กอง/ศูนย์
11	ไม่ผ่าน ประเมินผลองค์ ความรู้ที่เกิดขึ้น	20 วัน	การนำเสนอองค์ความรู้ ผลงานวิชาการที่ เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อน วิชาการ กรมอนามัย ในส่วนของผลการศึกษา และข้อเสนอเชิงนโยบายที่เป็นรูปธรรม	คณะกรรมการพัฒนาและ ขับเคลื่อนวิชาการ กรมอนามัย ร่วมกับสำนักคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
12	การเผยแพร่ผลงานวิชาการ/ ส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์	5 วัน	เผยแพร่ข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และ ระดับประเทศ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย และ สื่อสารให้พื้นที่รับทราบอย่างเข้าใจง่าย	สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการพัฒนา งานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย

3) รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. หน่วยงานคัดเลือกผู้รับผิดชอบร่วมกำหนดกรอบ ประเด็นการวิจัยให้ครอบคลุม รวมทั้งการกำกับติดตามการดำเนินงาน เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพิจารณาแผนการขับเคลื่อนและพัฒนางานวิจัยของกรมอนามัยให้ครอบคลุมในทุกมิติ
2. สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย ประจำปี และดำเนินการแจ้งเวียนให้หน่วยงานรับทราบ
3. สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย ดำเนินการจัดประชุมเพื่อร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพิจารณาแผนการขับเคลื่อนและพัฒนางานวิจัยของกรมอนามัยในแต่ละปี รวมทั้งจัดทำข้อมูลวิเคราะห์สถานการณ์ / ปัญหา GAP / เป้าหมาย ยุทธศาสตร์กรม และความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนา
4. ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย ดำเนินการยกร่างกรอบแนวคิดและโจทย์วิจัยพัฒนา/แก้ปัญหาของกรม/พัฒนางานวิจัย FAA (Function, Agenda, Area Base) จากข้อมูลที่ได้ดำเนินการวิเคราะห์และรวบรวมสถานการณ์/ปัญหา GAP/เป้าหมาย ยุทธศาสตร์กรม และความต้องการ/ความจำเป็นในการพัฒนา
5. สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอกรอบแนวคิดการวิจัยของกรมอนามัยต่อคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ กรมอนามัย โดยทางคณะกรรมการดังกล่าวให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะ เพื่อการจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัยของกรมอนามัยให้ครอบคลุมในทุกมิติ และสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน ส่งผลต่อการขับเคลื่อนในอนาคต
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับผู้บริหาร และนักวิชาการสำนัก/กอง/ศูนย์ ในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ผ่านกระบวนการทบทวนวรรณกรรม เพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการสร้าง/พัฒนาเครื่องมือให้มีความเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา
7. ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับผู้บริหาร และนักวิชาการสำนัก/กอง/ศูนย์ ในการออกแบบและสร้างเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน และสนับสนุนการขับเคลื่อนเชิงนโยบายในอนาคต
8. ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับผู้บริหาร และนักวิชาการสำนัก/กอง/ศูนย์ ในการทดลองใช้เครื่องมือ และปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ และเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา โดยพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการใช้งาน
9. สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย กำกับติดตาม/สนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ หรือการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับการดำเนินงานจริง และผลผลิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
10. ผู้บริหาร และนักวิชาการสำนัก/กอง/ศูนย์ ดำเนินการจัดทำข้อมูลผลการศึกษา และสรุปองค์ความรู้ ผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนานวัตกรรม สื่อ วิธีการใหม่ๆ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
11. สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการ กพว. กรมอนามัย ดำเนินการจัดประชุมเพื่อพิจารณาและถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ที่เหมาะสมครอบคลุมทุกพื้นที่ และข้อเสนอเชิงนโยบายที่เป็นรูปธรรม สามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้ในพื้นที่ให้กับผู้บริหาร และนักวิชาการสำนัก/กอง/ศูนย์ นำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ และสนับสนุนทางวิชาการเพื่อขับเคลื่อนในเชิงนโยบาย

12. สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะอนุกรรมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม กรมอนามัย นำองค์ความรู้ ผลงานวิชาการเข้าสู่ระบบการเผยแพร่ สนับสนุนให้นำเสนอผลงานวิชาการในเวทีต่างๆ เพื่อ สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับพื้นที่ ระหว่างองค์กร เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการสนับสนุนให้มีการนำ ผลงานไปใช้ประโยชน์/ขยายผลในพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

ภาคผนวก (ถ้ามี)

.....